

Дуже важливим для українського народу є відчуття ним свободи та власної гідності. Остання полягала якраз «у тому, що в українського народу ніколи не згасала іскра свободи»[2]. Що зрештою і підтвердила Революція Гідності та Свободи.

Напевно ключовим елементом, який розкриває зміст національної ідеї була і залишається українська мова. З приводу вживання української мови дослідник, зокрема зазначає: «Наші дворяни, які одягались, розмовляли й жили по-польському, у всьому їх наслідували. Одне слово, дійшло до того, що українською мовою в Україні розмовляли тільки раби, тобто селяни, міщани й козаки. Все, що хоч трохи вважало себе вищим, розмовляло по-польському» [2]. Тут слід згадати про те, що сам П. Куліш здійснив надзвичайно великий внесок для розвитку української мови переклавши нею Біблію та створивши так звану «кулішівку».

Д. Кондратьєва та Н. Темірова розглядаючи вплив поглядів П. Куліша на формування української національної ідеї, зокрема стверджують про те, що «П. Куліш свою державницьку національну політику трактував по-різному, дуже часто вдавався до ідеалізації старовини, абсолютизації козащини, а потім відходив від них, намагаючись заглянути у майбутнє і віднайти реальні шляхи реставрації національної держави. Врешті-решт, він навіть схилився до розгляду української нації не як державної, а в розумінні етнографічному. На цій основі у нього і з'являється поняття «культурної автономії» або «духовної самостійності» українського народу у складі Російської імперії» [1].

Отож, на наш погляд осмислюючи особливості державотворчого процесу, П. Куліш все таки був прихильником просвітницького (еволюційного) шляху розвитку держави на основі розробки та переосмислення її національної ідеї.

Список використаних джерел:

1. Кондратьєва Д., Темірова Н. Вплив поглядів П. Куліша на формування української національної ідеї / Д. Кондратьєва, Н. Темірова [Електронний ресурс]. – Режим доступу : // jvestnik-sss.donnu.edu.ua/article/download/1206/1233
2. Куліш П. Повість про український народ / П. Куліш [Електронний ресурс]. – Режим доступу : //https://krytyka.com/ua/reviews/povist-pro-ukrayinskyu-narod

Корнієць Катерина Сергіївна

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

Науковий керівник: Мкртічян Оксана Альбертівна, кандидат педагогічних наук, доцент

Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди

ВИКОРИСТАННЯ МУЗИКИ НА ЛОГОПЕДИЧНИХ ЗАНЯТТЯХ З ДОШКІЛЬНИКАМИ

У сучасному дошкільному закладі використання сучасних інноваційних технологій в корекційно-педагогічній роботі логопеда є необхідним у зв'язку з різким збільшенням зростання кількості дітей з мовними порушеннями. Пошук нових, ефективних шляхів і засобів надання корекційної та психолого-педагогічної допомоги дітям передбачає попередження і подолання дефектів мовлення у дошкільників, і саме до таких засобів відноситься музика.

Сучасні фахівці відчують дефіцит методичних рекомендацій, дидактичних вимог до музичного репертуару, вказівок щодо ефективного використання музики в розвитку корекції мовної й моторної сфер дитини, а також недостатньо вивчено психофізіологічний вплив музики на усунення недоліків сенсорного, рухового, інтелектуального, психічного розвитку дошкільників з вадами мовлення.

Аналіз навчально-методичної літератури з логопедичної ритміки виявив домінування використання художньо-мовних засобів в структурі заняття в порівнянні з недостатнім обсягом застосування засобів музики. Активність логопеда, його ціннісні орієнтації в розвитку і вдосконаленні своїх компетентнісних здібностей в оволодінні знаннями, вміннями, навичками, передбачає вивчення комплексу чинників, які впливають на діяльність фахівця щодо використання засобів музики на заняттях.

Використання музики у професійній діяльності логопедів на заняттях у дошкільнят передбачає: наявність педагогічного потенціалу музичної підготовки логопедів; активність фахівців у використанні логоритміки; використання певного обсягу засобів музики; наявність музичних якостей особистості логопеда, необхідних для використання на логоритміці.

Одне з найважливіших впливів логопедичної ритміки – розвиток координації між диханням і голосом, звуком, словом і фразою. Ритм дає можливість людині реалізувати правильне узгодження загальних і мовних рухів. Поєднання музики, ритму, рухів і спеціальних мовних вправ в процесі логопедичної ритміки активно впливає на центральну нервову систему, на стан психічних функцій дитини. Використання в процесі логоритмічних занять співу, мовних вправ, рухливих і сюжетно-рольових ігор сприяє розвитку мовного дихання, рухливості та активності мовної моторики, координації діяльності всіх відділів периферичного мовного апарату.

Так, логопедична ритміка займає особливе місце в системі комплексного методу подолання заїкання у дітей дошкільного віку. Заїкання є класичним прикладом неузгодженості ритму мови, яка визначається як розлад темпу, ритму і плавності експресивної мови. Відомо, що еволюційне заїкання, або заїкання розвитку, виникає вперше зазвичай у віці від двох до шести років, коли у дитини інтенсивно формується або вже сформувалася фразова мова. При цьому мовному порушенні спостерігаються численні паузи, повтори звуків, частин слова, цілого слова. Поряд з виникненням мовних судом починають порушуватися всі компоненти мови, такі як темп, ритм, загальна мелодика висловлювання. Розлад ритмічних процесів також виражається в порушеннях мовного дихання, що проявляється при реалізації складного мовного завдання в лексичному або граматичному плані. Для дітей із заїканням важливим є розвиток здатності гармонійно й ритмічно рухатися, тому що темп і ритм рухів багато в чому визначає характер мови за її темпо-ритмічними показниками. Їх мова на основі розвитку ритмічних рухів стає значно більш плавною. Доцільно відзначити, що поряд з позитивним впливом ритмічної музики на настрій дітей у них знімається емоційна напруженість, полегшується контакт з педагогом та іншими дітьми, що сприяє розвитку соціальної адаптації вихованця.

Отже, музика є фундаментом для організації логоритмічного і музично-ритмічного виховання дошкільників з порушеннями мови, впливає на успішність корекційної роботи логопеда, а також відображає індивідуальні можливості та здібності фахівців в становленні їх професійної компетентності.

Наконечная Алина Руслановна

Одесский национальный морской университет

Научный руководитель: Зарембо Наталия Александровна, кандидат психологических наук, доцент

Одесский национальный морской университет

ТЕОРЕТИЧЕСКИЙ АСПЕКТ ГРУППОВОЙ СПЛОЧЕННОСТИ В ТРУДОВЫХ КОЛЛЕКТИВАХ МОРЯКОВ

Групповая сплоченность является важным условием эффективного взаимодействия членов трудового коллектива и выполнения стоящих перед ним задач. Поэтому вопрос групповой сплоченности актуален и для трудовых коллективов моряков, где действия каждого отдельного члена команды определяют общий успех в достижении поставленных целей.

Групповая сплоченность – это процесс и результат групповой динамики, который характеризует степень приверженности к группе ее членов, а также схожесть их ценностей и взглядов на то, каким должен быть результат их совместной деятельности.

К показателям групповой сплоченности можно отнести наличие взаимных симпатий в межличностных отношениях (социометрическое направление Дж. Морено), удовлетворенности членством в группе (теория когнитивного диссонанса Л. Фестингера), сходных ориентаций членов группы в отношении определенных ценностей (теория коммуникативных актов Т. Ньюкома), и наконец, общих целей, которые могут быть достигнуты только в результате слаженной совместной деятельности (теория деятельностного опосредования межличностных отношений в группе А.В. Петровского) [1].

Среди факторов повышающих групповую сплоченность трудового коллектива выделяют: удовлетворение личных потребностей индивидов в группе, примерно одинаковый возраст членов группы, поддержание дружеских контактов в рабочее и нерабочее время, длительный период совместной деятельности, небольшое количество членов группы (оптимальное количество 5-7 человек, так как это позволяет повысить возможность взаимодействия членов группы), наличие умеренной межгрупповой конкуренции, присутствие согласия в отношении целей деятельности группы, относительная сложность выполняемых задач, возможность получения группового и индивидуального вознаграждения за выполненную коллективную работу, высокий авторитет руководителя коллектива, наличие желания каждого члена состоять в этой группе, стабильность состава группы, тесное взаимодействие между членами группы [2].

В свою очередь, короткий период совместной работы, большое количество человек в группе, отсутствие согласия относительно целей групповой деятельности, несовпадение системы ценностей, наличие внутригрупповой конкуренции, отсутствие индивидуального вознаграждения за проделанную коллективную работу, недружелюбные отношения между членами группы – являются факторами, снижающими групповую сплоченность [2].

В первую очередь, сплоченность группы подразумевает разделение целей групповой деятельности всеми ее членами и совпадение ориентаций в отношении тех ценностей, которые с ней связаны. Групповая сплоченность имеет 3 уровня. Первый уровень предполагает появление и развитие в коллективе